

Uchwała nr XVI/64/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 9 grudnia 2025 r.

w sprawie opinii o projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Góra
przedstawionym wraz z projektem uchwały budżetowej na 2026 rok

Na podstawie art. 13 pkt 12 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 230 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483), Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w osobach:

- 1) Danuta Frydlewicz-Pierucka — przewodnicząca,
- 2) Joanna Radziewa — członek,
- 3) Ewa Pudło — członek,

wydaje opinię pozytywną z zastrzeżeniami

o projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Góra przedstawionym wraz z projektem uchwały budżetowej na 2026 rok.

Uzasadnienie

Na mocy art. 230 ust. 2 i art. 238 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483), zwanej dalej „u.f.p.”, zarząd jednostki samorządu terytorialnego (wójt, burmistrz, prezydent miasta) jest zobowiązany do przedłożenia radzie oraz regionalnej izbie obrachunkowej celem zaopiniowania, projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany wraz z projektem uchwały budżetowej do 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy. Zgodnie z art. 230 ust. 3 u.f.p. regionalna izba obrachunkowa wydaje opinię o projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany, przedstawionym wraz z projektem uchwały budżetowej, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania.

Skład Orzekający ocenił przedłożony Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu projekt uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy, zgodnie z art. 230 ust. 9 u.f.p. przekazany w formie dokumentu elektronicznego, i stwierdził, co następuje:

1. Projekt wieloletniej prognozy finansowej opracowano na lata 2026–2044. Integralną częścią prognozy finansowej jest prognoza kwoty długu, która została opracowana dla całego okresu jego spłaty.
2. Prognozowane na 2026 rok kwoty dochodów, wydatków, przychodów, rozchodów ogółem są zgodne z kwotami ujętymi w projekcie uchwały budżetowej na rok 2026. Niezgodne z projektem budżetu są kwoty dochodów majątkowych z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na cele inwestycyjne, tj. pozycja 1.2.2 wieloletniej prognozy finansowej.
3. W latach 2026 i 2027 dług Gminy będzie się zwiększał, na lata te zaplanowano budżet deficytowy i przychody zwiększające dług. W kolejnych latach dług będzie się stopniowo zmniejszał. Od roku 2028 zaplanowano nadwyżki budżetowe.
4. Według projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej kwota długu na koniec 2026 r. wyniesie 69.072.351,88 zł. Od 2029 roku Gmina nie planuje zaciągać nowych długoterminowych zobowiązań zaliczanych do długu publicznego. Źródłem spłaty długu będą planowane w tych latach nadwyżki budżetu.
5. Relacja łącznej kwoty długu do dochodów ogółem, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środki o podobnym charakterze oraz powiększone o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego dla 2026 roku wynosi 64,16 %. W latach 2027-2029 kształtuje się odpowiednio na poziomie 63,36%, 61,32% i 57,45%.

6. W 2026 r. relacja spłat zobowiązań finansowych i wydatków na obsługę do planowanych dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące, o której mowa w art. 243 u.f.p., wyniesie 6,23%, natomiast indywidualny wskaźnik zdolności spłaty zadłużenia Gminy 11,67%. Również w kolejnych latach objętych prognozą (2027–2044) wyliczona w oparciu o prognozowane w projekcie uchwały wielkości relacja, o której mowa w art. 243 u.f.p., zostanie zachowana. Należy przy tym zauważyć, że w latach 2032 i 2033 relacja spłat kształtuje się na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika spłaty. Różnica między dopuszczalnym wskaźnikiem spłat a wskaźnikiem łącznej kwoty spłat dla roku 2032 i 2033 wynosi odpowiednio 0,29% i 0,12%, co oznacza wysokie ryzyko niezachowania przedmiotowej relacji. Spełnienie relacji będzie uzależnione głównie od realizacji nadwyżek operacyjnych.

Skład Orzekający wskazuje, że zgodnie z przedłożonym projektem Wieloletniej Prognozy Finansowej dług Gminy na koniec 2026 r. wyniesie 69.072.351,88 zł (wzrost w stosunku do przewidywanego wykonania na koniec 2025 r. o 10.490.641,01 zł). W latach 2027 i 2028 prognozuje się dalsze zaciąganie zobowiązań zwrotnych m.in. na finansowanie prognozowanego deficytu (budżet deficytowy prognozuje się również w 2027 r.). Począwszy od 2028 r. prognozuje się budżety nadwyżkowe oraz stopniowe zmniejszanie kwoty zadłużenia. Na zachowanie relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., w kolejnych latach (tj. okresie spłaty długu) istotny wpływ będzie miała realizacja wielkości budżetowych na poziomie prognozowanym w projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, a w szczególności wykonanie nadwyżek operacyjnych (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w przewidywanej wysokości. W latach 2026 i 2027 planuje się nadwyżki operacyjne w kwotach odpowiednio 1,5 mln zł i 2,2 mln zł, natomiast w latach następnych założono dalsze sukcesywne zwiększanie nadwyżek operacyjnych, od 2,9 mln zł w 2028 roku do 18,4 mln zł w 2044 r. Wyniki lat ubiegłych nie potwierdzają możliwości tak znaczącego ich wzrostu. W latach 2022–2024 wykonano nadwyżki operacyjne na poziomie odpowiednio: 4,4 mln zł, 739 tys. zł, 2,8 mln zł, a w roku 2025 r. przewidywany jest deficyt operacyjny w wysokości 461 tys. zł. Wykonanie nadwyżek operacyjnych poniżej planowanych wielkości niekorzystnie wpłynie na poziom dopuszczalnego wskaźnika spłaty zadłużenia jednostki.

Jednym z istotniejszych zadań stawianych przed wieloletnią prognozą finansową rozumianą jako instytucja prawa budżetowego jest ograniczenie możliwości nadmiernego zadłużania się jednostek samorządu terytorialnego. Przyjęte w wieloletniej prognozie finansowej wartości dochodów i wydatków stanowią podstawę do ustalenia maksymalnej relacji spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego oraz faktycznej relacji spłaty długu. Realistyczność wieloletniej prognozy finansowej oznacza, że prognozę przyszłej sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego sporządzono z uwzględnieniem jej obecnej sytuacji oraz że jest możliwa (realna) realizacja przyjętych w prognozie wielkości budżetowych.

Zdaniem Składu Orzekającego realizacja budżetu w prognozowanych wielkościach obarczona jest dużym ryzykiem. Niezrealizowanie prognozowanych wartości na założonym poziomie może spowodować niezachowanie dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia, o którym mowa w art. 243 u.f.p. Wskazuje się zatem na konieczność stałego monitorowania sytuacji finansowej Gminy, a w szczególności wielkości kształtujących poziom ww. relacji.

Niniejsza opinia, zgodnie z art. 230 ust. 3 w związku z art. 246 ust. 2 u.f.p., podlega publikacji przez jednostkę samorządu terytorialnego na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902) w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania.

Od niniejszej uchwały przysługuje zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Danuta Frydlewicz-Pierucka